

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:36
sssjournal.com

pp.2998-3010
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 29/03/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 20/06/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 20.06.2019

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA SÜRECİNDE ALDIKLARI GERİ BİLDİRİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ¹

SECONDARY SCHOOL STUDENTS' OPINIONS ON THE FEEDBACK THEY RECEIVED DURING THE WRITING PROCESS

Muharrem EREN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Çanakkale/TÜRKİYE
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3388-5154>

Dr. Öğretim Üyesi Fatih KANA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Çanakkale/TÜRKİYE

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1502>

Reference : Eren, M. & Kana, F. (2019). "Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Sürecinde Aldıkları Geri Bildirim İle İlgili Görüşleri", International Social Sciences Studies Journal, 5(36):2998-3010.

ÖZ

Araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin yazma sürecinde aldıkları geribildirim ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırma Türkiye'nin güneyinde eğitim veren bir devlet okulunun ortaokulunda öğrenim gören 250 öğrenci arasında gerçekleştirilmiştir. Veriler Yazma Becerisine Yönelik Geri Bildirimlerle İlgili Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizi IBM SPSS 21 programında, bağımsız örneklem için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda ölçeğin Türkçe formunun üç faktörden oluştuğu ve toplam varyansın %41,5'ini açıkladığı gözlemlenmiştir. Ortaokul öğrencilerinin geri bildirimlerin bir sonraki yazılarını daha iyi yazmalarında kendilerine yardımcı olduğunu ve geri bildirim almanın kendilerini daha iyi bir yazar yapacağı görüşüne katıldıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin geri bildirimlere yönelik beklentilerinin orta düzeyde olduğu, geri bildirimlere yönelik olarak orta düzeyde olumlu tutum gösterdikleri ve geri bildirimleri yazma becerilerine orta düzeyde olumlu katkıda bulunduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geri Bildirim, Ortaokul Öğrencileri, Yazma Becerileri

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the opinions of secondary school students about the feedback they received during the writing process.. The research was conducted among 250 students studying in secondary schools. The data were collected by the Attitude Scale related to Feedback on Writing Skills. Data analysis was performed in IBM SPSS 21 program using independent samples t-test and One-Way ANOVA. As a result of the analyzes; the Turkish form of scale had three factors and explained 41.5% of the total variance. It was determined that the secondary school students helped them to write their next writings better and they agreed that getting feedback would make them a better writer. It was found that the students' expectations for feedback were moderate, they showed moderate positive attitude towards feedback and they contributed moderately positive to their writing skills.

Keywords: Feedback, Secondary School Students, Writing Skills

¹ Bu araştırma ikinci yazar danışmanlığında birinci yazarın yazdığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

İnsanoğlu, diğer canlılara göre kıyaslanamayacak kadar sosyal bir varlıktır. Sosyal olmak, insanoğlunun birbirleri ile güven ve saygıya dayalı ilişkiler kurmaları, kendi ihtiyaçlarını karşılamaları, toplumda birlik ve beraberlik içinde yaşamaları anlamına gelir. Sosyalleşme; yaşanan toplum içinde o toplumun değer yargıları ve toplumun bireysel beklentilerine uygun bir şekilde davranmayı ve toplumun diğer fertleri ile uyumlu bir şekilde yaşamayı gerektirmektedir (Erdem, 1998, s. 78). Bu süreç içerisinde bireylere sosyalleşme olgusunu yerleştirmek için dil kurumuna büyük görevler düşer. Zaten dil de özelliği gereği bu görevi kendiliğinden yerine getirir. Dilin kendisinden beklenen işlevleri yerine getirebilmesi için bireylerin planlı, disiplinli bir eğitimden geçirilmesi gerekmektedir. Sosyalleşmenin nihai hedefi bireylerin toplumla uyum içinde yaşamasını sağlamaktır. Her devlet kendi geleceğini teminat altına almak için mahiyetinde bulundurduğu toplumu kaynaştırmak ve bireyleri sosyalleştirerek uyumlu ve faydalı bireyler haline getirmeye çalışmaktadır. Ayrıca; devletin yegane görevlerinden biri ise her bireyin doğru ve sağlam bir şekilde düşünmesini sağlayarak kendilerini ifade edebilen kişilik ve milli kimlik kazanan bireylerin yetişmesini sağlayarak bu doğrultuda doğru ve sağlam düşünen, düşündüklerini güzel ve etkili bir şekilde anlatan bireyler yetiştirmektir (Karakuş, 2005, s. 5). Bu süreç içerisinde ana dili eğitimi önem arz etmektedir. Bireylerin anadili gelişiminde sorunlar varsa, o toplumun geleceğe güvenle bakması söz konusu olamaz. Ana dili, bireyin başlangıçta annesinden, ailesinden ve yakın çevresinden edindiği dil izlenimiyle başlar, okul kurumuyla birlikte gelişir. Okul kurumuyla, bireyin anadili gelişimine uzak çevre etkeni girer. Anadilini yeterince kazanamamış bireylerle toplum arasında çatışmalar başlar. Türkçe öğretiminde meydana gelecek bir eksiklik, bireyin anadili gelişimini de olumsuz yönde etkileyeceğinden bireylerin, toplumla bütünleşmesini ömür boyu engelleyebilir. Bu da toplumun sağlıklı gelişim amacından sapması demektir. Türkçe öğretiminde, temel dört dil yetisinin etkili bir şekilde kazandırılması gerekmektedir. Bu zorunluluk aynı zamanda bir bütünlük de oluşturmaktadır. Dil becerileri bir bütün içerisinde bireylere verilmelidir ancak temel dil becerileri istenen şekilde bireylere kazandırılmamaktadır. Bu beceriler içinde yazılı anlatım diğer beceri alanlarına göre daha fazla ihmal edilmiştir. Araştırma, genel olarak dört bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde araştırmanın problemi, amacı, alt problemleri, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve alanyazın taraması bulunmaktadır. İkinci bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, araştırmanın veri toplama sürecinin nasıl gerçekleştiği, veri toplama aracı ve veri analizi konularıyla ilgili bilgi verilmiştir. Araştırmanın üçüncü bölümünde araştırmayla ilgili bulgular ve yorumlardan bahsedilmiştir. Dördüncü bölümünde ise bulgulardan hareketle sonuç ve öneriler üzerinde durulmuştur. Araştırma sonuna da kaynakça ve veri toplama aracı eklenmiştir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde veri toplama araçları ve toplanan verilerin analizi açıklanmıştır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmanın modeli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerine yönelik olarak aldıkları geri bildirimlere yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla tarama modeli olarak tasarlanmıştır. Önceden belirlenmiş olan bir grubun herhangi bir niteliğini belirleyebilmek amacı ile ilgili verilerin toplanmasını amaçlayan araştırmalara tarama araştırması adı verilir. İstatistiksel olarak belirlenmiş örneklem grubuna posta, telefon yoluyla ya da bizzat kendisine sorulması şeklinde anket uygulanmasını içerir. Tarama araştırmasının en önemli avantajı, çok sayıda bireyin oluşturduğu örneklem grubundan elde edilen sonuçları bilimsel olarak sunmasıdır (Buyukozturk, Cakmak, Akgun, Karadeniz, ve Demirel, 2017).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin güneyinde yer alan bir devlet okulunun ortaokulunda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) tarafından hazırlanan örneklem büyüklüğü standartlarına göre $p=0.5$ ve $q=0.5$ olasılıklarında, 0.10 ornekleme hatasıyla $\alpha=0.05$ güven aralığında 100 milyonun üzerinde kişiden oluşan bir evrende en az 245 kişilik bir grup ile çalışılması gerekmektedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004, s. 49-50). Araştırmanın örnekleme tipik durum örnekleme yolu ile seçilmiştir. Araştırma evrenini meydana getiren topluluk içinde tipik olan bir durumun seçilerek araştırma üzerine kurgulanması Tipik durum örnekleme yöntemini meydana getirir. Bu yöntem üzerinden bilgi toplanması gerçekleştirilir. Tipik durum örnekleme yönteminin asıl özelliği sıradışı olmayan tipik bir örneğin seçilmesidir (Buyukozturk vd., 2017).

Bu araştırmanın örneklemini Hatay ilinde Reyhanlı ilçesinde faaliyet göstermekte olan ortaokullarda öğrenim gören görmekte olan 250 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	134	53.6
Erkek	116	46.4
Toplam	250	100.0

Tablo 1'e göre araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin %53.6'sı kız ve %46.4'ü erkektir.

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıfları

Sınıf	f	%
5. Sınıf	66	26.4
6. Sınıf	70	28.0
7. Sınıf	65	26.0
8. Sınıf	49	19.6
Toplam	250	100.0

Tablo 2 'ye göre araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %26.4'ü 5. sınıf, %28'i 6. sınıf, %26'sı 7. sınıf ve %19.6'sı 8. sınıf öğrencisidir.

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sürekli Yazma Durumu

Sürekli Yazı Yazma Durumu	f	%
Evet	195	78.0
Hayır	55	22.0
Toplam	250	100.0

Tablo 3'e göre araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin %78'i devamlı yazı yazdığını ve %22'si devamlı yazı yazmadığını belirtmiştir.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Günlük Tutma Alışkanlığı

Günlük Tutma Alışkanlığı	f	%
Evet	91	36.4
Hayır	159	63.6
Toplam	250	100.0

Tablo 4'e göre araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin %36.4'ü günlük tuttuğunu ve %63.6'sı tutmadığını belirtmiştir. Öğrenciler bir önceki tabloda sürekli yazo yazdıklarını ifade ederken, bu tabloda günlük tutma alışkanlıklarının olmadığı görülmektedir.

Tablo 5: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okudukları Kitap Sayısı

Okunan Kitap Sayısı	f	%
1-5 Arası	22	8.8
6-10 Arası	81	32.4
11-15 Arası	61	24.4
15 ve Üzeri	86	34.4
Toplam	250	100.0

Tablo 5'e göre araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %8.8'i 1-5 arası, %32.4'ü 6-10 arası, %24.4'ü 11-15 arası, %34.4'ü 15 ve üzeri sayıda kitap okuduğunu belirtmiştir.

Tablo 6: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kendilerini Hissettikleri Okuyucu Grubu

Hissedilen Okuyucu Grubu	f	%
Az Okuyan	52	20.8
Orta Düzeyde Okuyan	120	48.0
Çok Okuyan	78	31.2
Toplam	250	100.0

Tablo 6'ya göre araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %20.8'i kendini az okuyan, %48'i orta düzeyde okuyan ve %31.2'si çok okuyan biri olarak hissettiğini belirtmiştir. Okumakla yazma arasında pozitif bir ilişki vardır. Az okuyan öğrenciden çok yazı yazması beklenemez. Öğrenciler, kendilerini genel olarak orta düzeyde okuyan olarak belirtmişlerdir.

Tablo 7: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yazmaya Yönelik Tutumları

Yazmaya Yönelik Tutum	f	%
Yazmayı Seven	159	63.6
Yazmayı Sevmeyen	91	36.4
Toplam	250	100.0

Tablo 7'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin %63.6'sı yazmayı sevdiğini ve %36.4'ü yazmayı sevmediğini belirtmiştir. Yazmayı sevmediğini belirten öğrencilerin oranının yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Sevdikleri Yazma Türü

En Sevilen Yazma Türü	f	%
Elektronik Ortamda Yazma	129	51.6
Kalem Kullanarak Yazma	121	48.4
Toplam	250	100.0

Tablo 8'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %51.6'sı elektronik ortamda yazmayı ve %48.4'ü kalem kullanarak yazmayı daha çok sevdiğini belirtmiştir. Öğrenciler, 21. yüzyılın şartlarına uygun olarak elektronik ortamda yazmayı çok sevdiğini belirtmelerine rağmen, öğrencilerin %48.4'ü kalem kullanarak yazmayı sevdiğini belirtmektedirler.

2.3. Veri Toplama Araçları

Yazma Becerisine Yönelik Geri Bildirimlerle İlgili Tutum Ölçeği, Mars (2016) tarafından 31 madde olarak hazırlanan bir pilot soru havuzundan geliştirilmiştir. Ölçeğin pilot araştırmaları ve ana araştırmaları Mars (2016) tarafından yapılmıştır. 7'li likert tipinde tasarlanan ölçeğin planlanmış alt boyutlarının sırasıyla Geri bildirimlerle ilgili görüşler, beklentiler (Views/Expectations of Feedback), Deneyimlere dayalı geri dönütler (Experiences with Feedback), Geri bildirimlerin değeri-kullanışlılığı (Usefulness/Value of Feedback) ve Geri Bildirim ile İlişkili Duygu / Duygular (Affect/Emotions Associated with Feedback) olarak adlandırılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda Mars (2016) ölçeğin bazı maddelerinin faktör yüklenmelerinin çok düşük olduğunu görüp faktör yükleri incelendiğinde 2, 3, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 21 ve 24 maddelerini araştırma dışında bırakmıştır. Ölçeğin planlanandan farklı adlandırılan dört alt boyuta dağıldığı gözlenmiştir. Yen alt boyutların iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 8 maddeden oluşan Writing Improvement için .90, 4 maddeden oluşan Positive Affect için .94, Negative Affect için .84 ve Feedback Message için .63 olarak bulunmuştur. Ölçeğin toplam varyansın %55'ini açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeği Türkçe uyarlaması bu araştırmada yapılmıştır. Dil farklılığı ve birçok değişken düşünüldüğünde Mars (2016) tarafından yapılan araştırmada faktör analizinin tek bir özellikteki grup üzerinde yapılmasından ötürü ölçeğin evrenselliğinin henüz tam anlamıyla ispatlanmış olmamasından ötürü bu araştırmada 31 soruluk madde havuzu kullanılmış ve faktör analizi yapılmıştır. Ölçekte bulunan maddelerin asıl araştırma ile aynı nitelikleri belirleyip belirlemediğini ve maddeler arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla keşfedici faktör analizi yapılmıştır. Uygulanan analiz sonucunda elde edilen faktör yükleri Tablo 9'da ifade edilmiştir.

Tablo 9: Ölçme Aracının Türkçe Dilinde Genel Yapı Geçerliliği

Madde		
19	Yazdığımle alakalı geri bildirim almak faydalıdır	.768
21	Yazdıklarımından aldığım geri bildirimleri okurum	.657
1	Geri bildirim bana iyi bir yazar olduğumu hissettiriyor	.585
30	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni yazdıklarımında emin olmamı hissettirir.	.575
23	Yazdığımle alakalı geri bildirim almak bana yardımcı olur	.569
8	Yazdığımle alakalı geri bildirim almak önemlidir	.565
31	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni mutlu hissettirir	.557
22	Geri bildirimler bir dahaki seferde daha iyi yazmamda bana yardımcı olur	.551
15	Geri bildirim. yazdıklarımında yanlış yaptığım şeyi açıklar	.532
20	Geri bildirim beni daha iyi bir yazar yapar	.527
4	Yazdığım hakkında geri bildirimde bulunulmasını sabırsızlıkla beklerim	.503
24	Geri bildirim bana yazdıklarımı nasıl daha iyi hale getireceğimi anlatır	.502
6	Yazdıklarımle alakalı geri bildirim. daha sonra daha iyi yazmamı sağlar	.494
16	Geri bildirim. yazdıklarımında neyi iyi yaptığımı anlatır	.488
29	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni gururlandırır	.487

18	Geri bildirim. bir dahaki sefere daha iyi yazmam için yardımcı olur	.484
13	Yazdıklarına geri bildirim almak olumludur	.458
9	Yazdığımın alakalı geri bildirim almak benim değerlendirme notumu açıklar	.414
5	Yazdıklarından edindiğim geri bildirim daha iyi bir yazar olmak istememi sağlar	.409
10	Yazdıklarımla alakalı geri bildirim alırım	.406
17	Yazma ödevini verdikten kısa bir süre sonra geri bildirim alırım	.384
28	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni hayal kırıklığına uğramış hissettirir.	
14	Yazdığımı geri bildirim almak kafa karıştırıcıdır	
27	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni gergin hissettirir	
7	Yazdıklarım üzerine aldığım geri bildirimler beni kötü bir yazar gibi hissettiriyor	
26	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni umutsuz hissettirir	
25	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak vazgeçmemi sağlar	
12	Geri bildirim çok öznelidir	
2	Yazmak için çok çabalamasam da geri bildirim almam gerektiğini düşünüyorum	
3	İyi bir not aldıysam geri bildirim önemli değildir	
11	Yazdıklarından aldığım geri bildirimler çok eleştireldir	

Tablo 9’da verilen faktör yükleri incelendiğinde 2, 3, 7, 12, 14, 25, 26, 27 ve 28 maddelerinin, genel boyutu ile değerlendirilen ölçek yapısının dışında kaldığı gözlenmiştir. Ölçeğin kaynak araştırmasındaki faktör analizi sonuçları incelendiğinde ise 2, 3, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 24 maddelerinin ölçek dışında kaldığı gözlenmiştir (Mars, 2016). Buradan hareketle soru havuzundaki her maddenin ölçek içerisindeki anlam bütünlüğüne uyum sağlamadığı görülmektedir. Yapı geçerliliğinin incelenmesinden sonra ölçeğin kaç faktöre ayrıldığını gözlemek üzere öz değerin 1’den yüksek olması kriterine bağlı olarak temel bileşenler yöntemi ile faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ortaya çıkan faktörel dağılım aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 10: Ölçme Aracında Yer Alan Maddelerin Faktör Yükleri

Madde No	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
16	.603		
8	.588		
6	.559		
10	.538		
18	.465		
4	.448		
31	.434		
29	.382		
1		.663	
19		.645	
9		.630	
5		.605	
23		.568	
21		.553	
13		.420	
24			.670
17			.638
20			.615
22			.492
15			.462
30			.424
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.860	
Bartlett's Test of Sphericity (Sig.)		.000	
Öz Değer	3.172	3.136	2.410
% Varyans	15.104	14.933	11.477
Birikimli % of Varyans	15.104	30.036	41.513
Cronbach's Alpha	.721	.775	.710

Tablo 10 incelendiğinde yapılan faktör analizi sonucuna göre ölçekte bulunan maddelerin üç faktör altında

toplandığı gözlenmiştir. KMO istatistiğinin 0.50'den yüksek olması yeterli düzeydedir. Bu araştırmada ise KMO istatistiği 0.86 olarak belirlenmiştir. Toplam varyans ise %41.51 olup, sosyal bilimlerde alt sınır olarak kabul edilen %40'ın üstünde olduğu belirlenmiştir (Karagöz, 2016). Elde edilen sonuçlara göre iç tutarlılık katsayısı (α) 0.72 olan Faktör 1 alt faktöründe 8 maddenin yer aldığı ve söz konusu maddelerin faktör yüklerinin 0.38 ile 0.60 arasında olduğu; iç tutarlılık katsayısı (α) 0.77 olan Faktör 2 alt faktöründe 7 maddenin yer aldığı ve söz konusu maddelerin faktör yüklerinin

0.42 ile 0.66 arasında olduğu; iç tutarlılık katsayısı (α) 0.71 olan Faktör 3 alt faktöründe 6 maddenin yer aldığı ve söz konusu maddelerin faktör yüklerinin 0.42 ile 0.67 arasında olduğu; Buna göre ölçek alt boyutlarının oldukça güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Faktör 1 "Geri Bildirimlere Yönelik Beklenti", Faktör 2 "Geri Bildirimlere Yönelik Tutum" ve Faktör 3 "Geri Bildirimlerin Yazma Becerisine Katkısına Yönelik Algı" olarak isimlendirilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada verileri analizi aşamasından önce araştırmasında elde edilen gözlemler ile ölçeklerin iç tutarlılıkları ve yapı uyumları Cronbach Alfa katsayısı ve Faktör Analizi uygulanarak test edilmiştir. Daha sonra ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik araştırması sonucunda belirlenen standartlara bağlı olarak toplama yöntemi ile ölçek ve alt boyutlarına ait

puanlar hesaplanmıştır. Hesaplanan puanların normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov Smirnov Testi ile basıklık-çarpıklık istatistiklerine dayanarak incelenmiştir. Normal dağılıma uygunluk söz konusu olduğu için parametrik olan testlerden değişkenlerin demografik bilgilere göre farklılaşp farklılaşmadığının incelenmesinde Bağımsız Örnekler T-Testi ve Tek Yönlü Varyans analizi kullanılmıştır.

Araştırmada öğrencilerin ölçme aracında yer alan maddelere ne derecede katıldıklarını ortaya koymak amacıyla maddeler "kesinlikle katılıyorum", "katılıyorum", "orta düzeyde katılıyorum", "katılmıyorum" ve "kesinlikle katılmıyorum" biçiminde derecelendirilmiştir. Veri toplama aracında kullanılan beşli derecelendirme dört aralıktan oluşmasından dolayı 4/5 katsayısı dikkate alınarak ölçek puanlarının gerçek aralıkları bulunmuştur. Bu gerçek aralıklar şu şekildedir: 1-1.79 kesinlikle katılmıyorum; 1.80-2.59 katılmıyorum; 2.60-3.39 orta düzeyde katılıyorum; 3.40-4.19 katılıyorum; 4.20-5.00 kesinlikle katılıyorum.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümde, ortaokul öğrencilerine uygulanan anket sonuçları alt problemlere de dikkat edilerek incelenmiştir. Bu amaçla ankette elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve tablolarda gösterilmiştir.

3.1. Yazma Becerilerine Yönelik Geri Bildirimler İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerine yönelik aldıkları geri bildirimler ilgili görüşleri veri toplama aracından elde edilen ortalama puanlar doğrultusunda her bir alt faktör için en düşük ortalamadan en yüksek ortalamaya doğru verilmiştir.

Tablo 11: Yazma Becerilerine Yönelik Geri Bildirimlerle İlgili Öğrenci Görüşleri ve Ölçek Maddelerinin Alt Faktörlere Göre Dağılımı

Madde No	Yazma Becerisine Yönelik Geri Bildirimlerle İlgili Öğrenci Görüşleri	$\bar{x}$	ss
Faktör 1	Geri Bildirimlere Yönelik Beklenti	3.2	1.4
29	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni gururlandırır	3.0	1.5
31	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni mutlu hissettirir	3.2	1.5
4	Yazdığım hakkında geri bildirimde bulunulmasını sabırsızlıkla beklerim	3.2	1.3
6	Yazdıklarımınla alakalı geri bildirim, daha sonra daha iyi yazmamı sağlar	3.2	1.3
8	Yazdığımınla alakalı geri bildirim almak önemlidir	3.2	1.4
10	Yazdıklarımınla alakalı geri bildirim alırım	3.2	1.3
16	Geri bildirim, yazdıklarımınla neyi iyi yaptığımı anlatır	3.2	1.4
18	Geri bildirim, bir dahaki sefere daha iyi yazmam için yardımcı olur	3.3	1.5
Faktör 2	Geri Bildirimlere Yönelik Tutum	2.8	1.4
1	Geri bildirim bana iyi bir yazar olduğumu hissettiriyor	2.2	1.4
19	Yazdığımınla alakalı geri bildirim almak faydalıdır	2.2	1.6
21	Yazdıklarımınla aldığım geri bildirimleri okurum	2.7	1.4
5	Yazdıklarımınla edindiğim geri bildirim daha iyi bir yazar olmak istememi sağlar.	3.0	1.4

9	Yazdığımle alakalı geri bildirim almak benim değerlendirme notumu açıklar	3.0	1.4
23	Yazdığımle alakalı geri bildirim almak bana yardımcı olur	3.1	1.3
13	Yazdıklarına geri bildirim almak olumludur	3.2	1.4
Faktör 3	Geri Bildirimlerin Yazma Becerisine Katkısına Yönelik Algı	3.2	1.3
17	Yazma ödevini verdikten kısa bir süre sonra geri bildirim alırım	3.0	1.3
15	Geri bildirim, yazdıklarımdayanlış yaptığım şeyi açıklar	3.1	1.4
30	Yazdıklarım üzerine geri bildirim almak beni yazdıklarımdayemin olmamı hissettirir	3.1	1.4
24	Geri bildirim bana yazdıklarımı nasıl daha iyi hale getireceğimi anlatır	3.2	1.4
20	Geri bildirim beni daha iyi bir yazar yapar	3.4	1.1
22	Geri bildirimler bir dahaki seferde daha iyi yazmamdaya bana yardımcı olur	3.5	1.3

Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır.

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerine yönelik alınan geri bildirimlere yönelik görüşlerini almak amacıyla düzenlenen anket maddelerine verdikleri cevapların ortalama değerleri sıralandığında, ölçekte yer alan en düşük ortalamaya sahip maddelerin “Geri bildirim bana iyi bir yazar olduğumu hissettiriyor ($\bar{x} = 2.2$)” ve “Yazdığımle alakalı geri bildirim almak faydalıdır ($\bar{x} = 2.2$)” maddeleri olduğu gözlenmiştir. Buna göre ortaokul öğrencilerinin geri bildirim kendilerine iyi bir yazar olduklarını hissettirdiği görüşüne ve yazdıkları ile alakalı geri bildirim almanın faydalı olduğu görüşüne katılmadıkları belirlenmiştir.

Ölçekte yer alan en yüksek ortalamaya sahip maddelerin “Geri bildirimler bir dahaki seferde daha iyi yazmamdaya bana yardımcı olur ($\bar{x} = 3.5$)” ve “Geri bildirim beni daha iyi bir yazar yapar ($\bar{x} = 3.4$)” maddeleri olduğu gözlenmiştir. Buna göre ortaokul öğrencilerinin geri bildirimlerin bir sonraki yazılarında daha iyi yazmalarında kendilerine yardımcı olduğunu ve geri bildirim almanın kendilerini daha iyi bir yazar yapacağı görüşüne katıldıkları belirlenmiştir.

Ölçekte yer alan diğer tüm maddelerin ortalamalarının 2.7 ile 3.3 arasında olduğu gözlenmiş ve öğrencilerin bu ifadelerle orta düzeyde katıldıkları belirlenmiştir.

Ölçeğin boyutlarına göre değerlendirildiğinde Geri Bildirimlere Yönelik Beklenti alt boyutunda ($\bar{x} = 3.2$), Geri Bildirimlere Yönelik Tutum boyutunda ($\bar{x} = 2.8$) ve Geri Bildirimlerin Yazma Becerisine Katkısına Yönelik Algı boyutunda ($\bar{x} = 3.2$) öğrencilerin genel olarak ifadelerle orta düzeyde katıldığı gözlenmiştir. Buna göre öğrencilerin geri bildirimlere yönelik beklentilerinin orta düzeyde olduğu, geri bildirimlere yönelik olarak orta düzeyde olumlu tutum gösterdikleri ve geri bildirimleri yazma becerilerine orta düzeyde olumlu katkıda bulunduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir.

3.2. Yazma Becerilerine Yönelik Geri Bildirim Alma İle İlgili Görüşlerin En Sevdikleri Yazma Türü Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Bu başlık altında ortaokul öğrencilerinin en sevdikleri yazma türüyle yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır.

Tablo 12. Yazma Becerilerine Yönelik Geri Bildirim Alma İle İlgili Görüşlerin Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Boyut	En Sevilen Yazma Türü	N	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Geri Bildirimlere Yönelik Beklenti	Elektronik Ortamda Yazma	129	25.67	6.69	248	.495	.621
	Kalem Kullanarak Yazma	121	25.26	6.41			
Geri Bildirimlere Yönelik Tutum	Elektronik Ortamda Yazma	129	19.45	6.51	248	.103	.918
	Kalem Kullanarak Yazma	121	19.36	6.66			
Geri Bildirimlerin Yazma Becerisine Katkısına Yönelik Algı	Elektronik Ortamda Yazma	129	19.53	4.91	248	.499	.618
	Kalem Kullanarak Yazma	121	19.21	5.25			

Tablo 12 incelendiğinde yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı geri bildirimlere yönelik beklenti ($t(248) = .495$; $p > .05$), geri bildirimlere yönelik tutum ($t(248) = .103$; $p > .05$) ve geri bildirimlerin yazma becerisine katkısına yönelik algı ($t(248) = .499$; $p > .05$) düzeylerinde en sevilen yazma türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

4. SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde, ortaokul öğrencilerine uygulanan anket sonuçları alt problemlere de dikkat edilerek incelenmiştir. Bu amaçla ankettten elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve tablolarda gösterilmiştir.

4.1. Tartışma ve Sonuç

Araştırma incelendiğinde öğrencilerin geri bildirimlere yönelik beklenti faktörüne yazdıklarıyla ilgili geri bildirim almanın kendilerini gururlandıracağını, mutlu hissettireceğini, geri bildirim almayı sabırsızlıkla beklediklerini, geri bildirim aldıklarını ve bunun önemli olduğunu, geri bildirim aldıktan sonra daha iyi yazdıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin, geri bildirimle ilgili tutumlarının düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrenciler, geri bildirim faydalı olduğunu ve kendilerini iyi bir yazar olarak hissettirdiğini düşük düzeyde ifade etmektedirler. Öğrenciler, yazılan geri bildirimleri orta düzeyde okuduklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler, geri bildirimlerin kendilerini iyi bir yazar olarak istemelerini, kendileri değerlendirmelerini sağlayacağını ve geri bildirim almanın olumlu olduğunu ifade etmiştir. Öğrenciler, kısa bir sürede geri bildirim aldıklarını, yazdıklarında yanlış yaptıkları şeyleri açıkladığını, geri bildirim almanın kendilerini emin hissettirdiğini, geri bildirim kendilerini daha iyi bir yazar olmalarını sağladıklarını ifade etmektedir. Ayar'ın (2009) yaptığı araştırma incelendiğinde öğrencilerin ve öğretmenlerin geri bildirimle ilgili olumlu görüşlerinin olduğu görülecektir. Aydın (2011) araştırmasında öğrencilere yönelik deneysel bir uygulama yapmış, bu uygulama sonucunda geri bildirim öğrencilerin başarısını olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Bu çalışmada geri bildirim öğrencilerin üst düzey düşünme becerisi kazandırdığını, ayrıca geri bildirim öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığını ifade etmiştir. Olpak'ın (2013) araştırmasında öğrencilere verilen geri bildirimlerle, sunu puanları, derse katılım, akademik başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Çelen (2010), yaptığı araştırma sonucunda geri

bildirim öğrencileri araştırmaya sevk ettiğini ve öğrenmelerine katkı sağladıklarını belirtmiştir. Kılıç (2017), geri bildirimde öğretmenin önemli bir rolünün olduğunu ifade etmektedir. Köğçe'nin (2012) araştırmasında öğretmenlerin geri bildirim tanımlarken geri bildirimle ilgili farklı tanımlamalar yaptıkları görülmektedir. Öğretmenler, geri bildirim özellikle değerlendirmeci yönü üzerinde durmaktadırlar. Öğretmenler, öğrencilere verilecek olan her geri bildirim öğrenci üzerinde olumlu etki oluşturduğunu ifade etmektedirler. Sözel geri bildirim, öğretmenlere göre daha kolay ve daha az zaman alıcıdır. Geri bildirimlerde, dersin hedefleri ve öğrenci seviyeleri önemli olduğunu ifade etmektedir. Geri bildirimle ilgili farklı alanlarda yapılan araştırmalar incelendiğinde (Cengiz, 2015; Çabakçor, Akşan, Öztürk ve Odabaşı Çimer, 2011; Çubuk, 2013; Hamzadayı, 2011; Köğçe, 2012; Odabaşı Çimer,

Bütüner ve Yiğit, 2010; Şengül ve Yılmaz, 2016; Tamer, 2013; Türkoğlan, 2011; Türnüklü, 2003) öğretmenlerin ders içerisinde derslere, öğrencilere ve dersin hedeflerine göre farklı geri bildirim türleri kullandıkları görülmektedir. Yapılandırmacı eğitim anlayışı dikkate alındığında öğretmenlerin öğrencileri betimleyebilmeleri ve değerlendirebilmeleri için geri bildirim kullanmaları gerekmektedir. Göçer (2005) ve Özbay (2003) araştırmalarında öğretmenlerin Türkçe Eğitimi alanında içerikten çok biçimle ilgili geri bildirim verdiklerini ifade etmiştir. Öğretmenlerin içerikle ilgili geri bildirimlere odaklanmaları öğrencilerin geri bildirimle ilgili olumsuz bir düşünce içerisine girmelerine, olumsuz bir tutum geliştirmelerine neden olabilir. Yapılan bu çalışmada öğrencilerin bazıları geri bildirim faydalı olduğunu düşünmemektedirler. Dolayısıyla yapılan geri bildirim amaç ve hedeflere uygun olmalıdır. Ülper ve Çetinkaya (2016) araştırmalarında bazı öğretmenlerin öğrencilerin bütün yanlışlarını düzeltme eğilimindeyken bazılarının ise daha az müdahale eğilimi içerisindedir. Araştırmada öğretmen geri bildirim yanı sıra akran geri bildiriminin de önemli olduğu vurgulanmıştır. Çetinkaya, Balat ve Alaca'nın (2016) araştırmasında Öğretmenlerin genellikle doğrudan geri bildirim verme yanlısı oldukları görülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin %85'i yanlışlarını düzeltme girişiminde bulunmamışlardır. Göçer ve Çaylı (2017) araştırmalarında öğrenen özerkliğinin öğrencilerin sürece aktif katılımlarını sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenler, öğrencilere geri bildirim verirken öğrenen özerkliğini de dikkate almalıdırlar.

Araştırma sonucunda öğrencilerin yazma becerilerine yönelik geri bildirim alma ile ilgili görüşlerin cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Ayar'ın (2009) araştırmasında benzer olarak cinsiyetle geri bildirim arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmadığı görülmektedir.

Yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı geri bildirimlere yönelik beklenti ve geri bildirimlerin yazma becerisine katkısına yönelik algı faktörlerinde sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerinin geri bildirimlere yönelik beklenti düzeylerinin 5. sınıf ve 8. sınıf öğrencilerine kıyasla daha yüksektir. Buna göre 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerinin geri bildirimlerin yazma becerisine katkısına yönelik

algılarının 8. sınıf öğrencilerine kıyasla daha olumlu olduğu görülmektedir.

Yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı geri bildirimlere yönelik tutum faktörüyle sürekli yazı yazma değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre sürekli yazı yazan öğrencilerinin geri bildirimlere yönelik tutumlarının, sürekli yazı yazmayan öğrencilerine göre daha olumlu olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin yazma becerilerine yönelik geri bildirim alma ile ilgili görüşleriyle günlük tutma alışkanlığı değişkenine göre ilişkisi karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı geri bildirimlere yönelik beklenti, geri bildirimlere yönelik tutum ve geri bildirimlerin yazma becerisine katkısına yönelik algı faktörleriyle, okunan kitap sayısı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı geri bildirimlere yönelik beklenti ve geri bildirimlere yönelik tutum faktörleriyle, hissedilen okuyucu grubu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Buna göre orta düzeyde kitap okuduğunu belirten öğrencilerinin geri bildirimlere yönelik beklenti düzeylerinin az düzeyde kitap okuduğunu belirten öğrencilerine kıyasla daha yüksektir. Buna göre orta düzeyde ve çok kitap okuduğunu belirten öğrencilerinin geri bildirimlere yönelik tutumlarının az düzeyde kitap okuduğunu belirten öğrencilerine kıyasla daha olumludur.

Yazma becerilerine yönelik geri bildirimlere yönelik tutum faktörüyle yazmaya yönelik tutum değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre yazı yazmayı seven öğrencilerinin geri bildirimlere yönelik tutumlarının yazı yazmayı sevmeyen öğrencilerine kıyasla daha olumludur.

Yazma becerilerine yönelik geri bildirim almaya ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı geri bildirimlere yönelik beklenti, geri bildirimlere yönelik tutum ve geri bildirimlerin yazma becerisine katkısına yönelik algı faktörleriyle yazma türü değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle beraber sosyal ağlar bireylerin etkileşimini arttırmış, yaratıcı öğrenme fırsatları sunmaktadır (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010). Araştırmada yazma türüyle geri bildirim arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmasa da öğrencilere teknolojinin olanakları da dikkate alınarak elektronik yazma, elektronik geri bildirimler verilebilirse öğrencilerin başarı düzeyleri ve geri bildirime olan olumsuz inançları ortadan kalkabilir.

4.2. Öneriler

1. Geri bildirim, yapılandırmacı eğitim anlayışının en önemli betimleme ve değerlendirme aracıdır. Öğretmenler, dersleri öğrencilerden aldıkları geri bildirimlere göre yaparlarsa başarıya daha kolay ulaşabilir. Öğrenciye verilen geri bildirimlerin dersin hedef kazanımlarıyla uyumlu olmasına dikkat edilmelidir.
2. Teknolojinin gelişmesiyle beraber öğrenciler elektronik ortamda daha fazla süre geçirmektedirler. Elektronik geri bildirim araçları, sosyal medya üzerinden geri bildirim araçları tasarlanmalıdır.
3. Geri bildirimle ilgili ölçme araçları çeşitlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Aksan, D. (2003). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim I*. Ankara: TDK Yayınları.

Akyol, H. (2010). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Alperen, N. (1994). *Okuma yazma öğretim metotları ve çözümleme metodunun Türkçe öğretimine uygulanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ayar T. (2009). *Öğretme-öğrenme sürecinde geribildirim: dördüncü ve beşinci sınıf öğretmen ve öğrencilerinin görüşlerine göre sınıfta geribildirim kullanımının değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi.

Aydın S. (2011). *İlköğretim 5. sınıf matematik dersinde dereceli puanlama anahtarı kullanılarak verilen geribildirim öğrenci başarısına etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.

Başkan, Ö. (1968). *İnsan dilinin doğuşu*. Ankara: TDK Yayınları.

- Baştürk, M. (2004). *Dil edinim kuramları ve Türkçenin anadili olarak edinimi*. Ankara:PegemA Yayıncılık
- Beach, R. ve Friederich, T. (2006). Response to writing. In Charles. A MacArthur, Steve Graham Jill Fitzgerald (Eds.). *Handbook of writing research* (pp. 222-234). The Guilford Press. New York:.
- Beydemir, A. (2011). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2006). Yazılı ve sözlü anlatım. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Caulk, N. (1994). Comparing teacher and student responses to written work. *TESOL Quarterly*, 28, 181-188.
- Cengiz E. (2015) *Fen bilimleri dersindeki öğrenci hataları ve öğretmenlerin bu hatalara verdikleri geribildirimlerin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Chandler, J. (2003). The efficacy of various kinds of error correction for improvement of the accuracy and fluency of L2 student writing. *Journal of Second Language Writing* 12(3), 267-296.
- Connors, R. J. ve Lunsford, A. (1993). Teachers' rhetorical comments on student papers. *College Composition and Communication*, 44, 200-223.
- Conrad, Susam. M. and Goldstein, Lynn (1999). Student revision after teacher written comments: Text, contexts and individuals. *Journal of Second Language Writing*, 2, 147-180.
- Coşkun, E. (2007). Türkçe öğretiminde metin bilgisi. Ed. A. Kırkkılıç ve H. Akyol), *İlköğretimde Türkçe öğretimi* (s. 233-279). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Coşkun, E. (2007b). Yazma eğitimi. Ed. A. Kırkkılıç ve H. Akyol. *İlköğretimde Türkçe öğretimi* (s. 49-91). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Coward, R. ve John E. (1985). *Dil ve maddecilik*. Çev: E. Tarım. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Çabakçor, B. Ö., Akşan, E., Öztürk, T. ve Çimer, S. O. (2011). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının matematik derslerinden aldığı ve tercih ettikleri geribildirim türleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 2(1), 46-68.
- Çam, B. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin görsel okuma düzeyleri ile okuduğunu anlama, eleştirel okuma ve Türkçe dersi akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir
- Çamurcu, D. (2011). Yükseköğrenime yeni başlayan Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 7(29), s. 503-518
- Çelen B. (2010). Sanal alıştırma ortamlarında doğrulayıcı geribildirim kullanımının motivasyona, akademik başarıya ve kalıcı öğrenmeye etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Çetinkaya G. Bayat N. ve Alaca S. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinde yazılı düzeltme geribildirimleri ve öğrencilerin edimsel çıkarımları. *Mediterranean Journal of Humanities*. VI(1), 85-98.
- Çubuk, Y. (2013). *Ortaöğretim matematik öğretmenlerinin öğrenci yanlışlarına verdiği dönütlerin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirel, Ö. (2003). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: PegemAYayıncılık
- Erdem, S. (1998). *Liseler için sosyoloji ders kitabı*. İstanbul: Fil Yayınevi
- Fathman, A. ve Whalley, E. (1990). Teacher response to student writing: Focus on form versus content. In B. Kroll (Ed.), *Second language writing: Research insights for the classroom* (p. 179-189). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ferris, Dana R. (1995). Student reactions to teacher response in multiple draft composition classrooms.

TESOL Quarterly 29(1), 33-53.

Ferris, D. R. ve Roberts, B. (2001). Error feedback in L2 writing classes: How explicit does it need to be? *Journal of Second Language Writing*, 10(3), 161-184

Ferris, D. R. (2002). *Treatment of error in second language student writing*. Ann Arbor, MI: The University of Michigan Press.

Field, A. (2013). *Discovering statistics using SPSS: (4th ed.)*. London, England: Sage Publications.

Goldstein, L. (2004). Questions and answers about teacher written commentary and student revision: Teachers and students working to gether. *Journal of Second Language Writing*, 13(31). 63-80.

Göçer, A. (2007). Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme. Ed. A. Kırkkılıç ve H. Akyol. *İlköğretimde Türkçe öğretimi* (s. 431-465). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178-195.

Göçer, A. (2011a). Öğrencilerin yazılı anlatım araştırmalarının Türkçe öğretmenlerince değerlendirilmesi üzerine. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), s. 71-97.

Göçer, A. (2011b). Yazma araştırmalarını değerlendirme. Ed. Murat Özbay. *Yazma eğitimi* (s.195-237). Ankara: Akademi Yayıncılık.

Göçer A. ve Çaylı C. (2017). Türkçe eğitiminde öğrenen özerkliğine dayalı değerlendirme uygulamalarına genel bir bakış. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(2), 121 – 138.

Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: GülYayıncılık.

Gulcat, Z. ve Ozagac, O. (2004). *Correcting and giving feedback t writing*.

<http://www.buowl.boun.edu.tr/teachers/CORRECTING%20AND%20GIVING%20FEEDBACK%20TO%20WRITING.htm>.

Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). *Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı*. XV. Türkiye’de İnternet Konferansı. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.

Gündüz, O. ve Şimşek, T. (2011). *Uygulamalı yazma eğitimi*. Ankara: Grafiker Yayınları Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları Güneş, F. (2013a). *Türkçe öğretimi-yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Güneş, F. (2013b). *Görsel okuma eğitimi*. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), s. 1-17.

Güneş, F. (2014). Konuşma öğretimi yaklaşım ve modelleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), s. 1 - 27,

Hamzadayı, E. ve Çetinkaya, G. (2011). Yazılı anlatımı düzenlemede akran dönütleri: Dönüt türleri, öğrenci algıları. *AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 147-165.

Hodges, E. (1997). Negotiating the margins: Some principles for responding to our students’ writing, some strategies for helping students read our comments. *New Directions for Teaching and Learning*, 69, 77-89.

Holt, S. L. (1997). Responding to grammar errors. *New Directions for Teaching and Learning*, 70, 69-76.

Hyland, F. ve Hyland, K. (2001). Sugaring the pill: praise and criticism in written feedback. *Journal of Second Language Writing*, 10(3). 185-212

Hyland, K. ve Hyland, F. (2006b). Interpersonal aspects of response: constructing and interpreting teacher written feedback. In *Feedback in second language writing: contexts and issues* (pp. 206-224). New York: Cambridge University Press.

Hyland, K. (2003). *Second language writing*. Cambridge: Cambridge University Press. Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Engin Yayınları.

Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kaufman, J. H. ve Schunn, C. D. (2010). Students’ perceptions about peerassessment for writing: Their originandimpact on revision work. *Instruction Science*, 39, 387-406. (Doi 10. 1007/S11251-010-9133-6).

- Kılıç İ. (2017). *Sakarya tömer'de türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin iyelik ve hâl eklerini öğrenmelerinde dolaylı ve doğrudan geribildirim etkisi*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi.Sakarya.
- Kırkılıç, H. A. (Ed), Sağır, M. Sezen, L. Alper, F., Canım, R., Ulaş, A. H. vd. (2002). *Türk dili yazılı anlatım ve kompozisyon bilgileri*. Erzurum: Aktif Yayınevi.
- Köğce, D. (2012). *İlköğretim matematik öğretmenlerinin geribildirim verme biçimlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi. Trabzon
- Lunsford, Ronald F. (1997). Whenless is more: Principles for responding in the disciplines.*New Directions for Teaching and Learning*, 69, 91-104.
- Marrs, S. A. (2016). *Development of the student perceptions of writing feedback scale*. Unpublished PhD thesis. Virginia Commonwealth University Richmond, Virginia.
- McGrath, A. L., Taylor, A. ve Pychyl, T. A. (2011) Writing helpful feedback: The influence of feedback type on students' perceptions and writing performance. *The Canadian Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 2(2), 1-14.
- MEB (2006). İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB (2009). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB (2012). Ortaokul ve imam hatip ortaokulu yazarlık ve yazma becerileri dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- Mlynarczyk, R. W. (1996). Finding and ma's words: A case study in the art of revising. *Journal of Basic Writing* 15(1), 3-22.
- Nelson, M. M. ve Schunn, C. D. (2008). The nature of feedback: How different types of peer feedback affect writing performance. *Instructional Science*, 37(4), 375-401.
- Odabaşı Çimer, S., Bütüner, S. Ö. ve Yiğit, N. (2010). Öğretmenlerin öğrencilerin verdikleri dönütlerin tiplerinin ve niteliklerinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 505-516.
- Olpak Y.Z. (2013). *Çevrimiçi öğrenme ortamlarında farklı geribildirim stratejilerinin öğrencilerin sosyal bölgesel ve öğretimsel bulunmuşluk algıları ile akademik başarılarına etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Overall, L. ve Sangster M. (2006). *Assessment a practical guide for primary teachers*. London: Continuum.
- Özbay, M. (2003). *Öğretmen görüşlerine göre ilköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. Ankara: Gölge Ofset Matbaacılık.
- Rowe, A. (2011). The personal dimension in teaching: Why students value feedback.*International Journal of Educational Management*, 25(4), 343-360.
- Saussure, F. D. (1976). *Genel dil bilim dersleri* (Çev. B. Vardar). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Smith, S. (1997). The genre of the endcomment: Conventions in teacher responses to student writing. *College Composition and Communication*, 48(2), 249-268.
- Şengül M. ve Yılmaz Ö. (2016). Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan okutmanların kullandıkları geri bildirimlerin tipleri ve nitelikleri: Bir durum belirleme çalışması. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 17(68), 173-187.
- Tamer, M. (2013). *Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitimindeki geri bildirimleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Tekin, H. (1980). *Okullarımızdaki Türkçe öğretimi*. Ankara: Mars Matbaası.
- Tekşan, K. (2001). *Yazılı anlatımı geliştirmede ön hazırlığın etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temizyürek, Erdem ve Temizkan, (2011) Dinleme ve Konuşma Yeterlilikleri Ölçeğinin Geliştirilmesi

- Trang, N. T. H. (2009). *Relationship between teacher written feedback and progress of the freshmen in writing*. Unpublished Master Thesis. Vietnam National University.
- Ülper H. ve Çetinlaya G. (2016). *Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı taslak metinlerine yönelik geribildirim almaya ilişkin beklentileri*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, Y. (2006). Yazma öğretimi. Ed. C. Yıldız. *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi* (ss. 203-276). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Türkdoğan, A. (2011). *Yanlışın anatomisi: İlköğretim matematik sınıflarında öğrencilerin yaptıkları yanlışlar ve öğretmenlerin dönütlerinin analitik incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi. Trabzon.
- Türnüklü, B. E. (2003). Türkiye ve İngiltere'deki matematik öğretmenlerinin değerlendirme biçimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 108-118.
- Ülper, H. (2011). Öğrencilerin Ürettikleri Taslak Metinlerine Yönelik Geri Bildirim Almaya İlişkin Yeğleyişleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11 (22), 280-300.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, Y. (2006). Yazma öğretimi. Ed. C. Yıldız. *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi* (ss. 203-276). Ankara: PegemA Yayıncılık.